

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Tvronensi Archiepiscopo, & Episcopo Parisiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

nem in suscepto sacerdotij ordine celebrare liberè permittatis. Datum.

TYRONENSI ARCHIEPISCOPO,
& Episcopo Parisiensi.

Epist. 71
De regalia Au-
strosiodorensi.

Graviter nos angit zelus & comedit domus Dei, ad ejus sumus, licet immeriti, custodiam disponente Domino deputati, cum ab illis affligitur qui eam deberent potius confovere, ac gravatur ab eis per quos deberet ab aliis defendari: quibus paterno compatiens affectu, non minus urimur pro eisdem quam pro domo Domini, quam affligunt. Sanè quanto karissimum in Christo filium nostrum Philippum Regem Francorum illustrem ferventiori caritate diligimus, tanto majori dolore turbamur quotiens ea nobis de ipsius actibus referuntur quæ famam ejusdem obnubilant apud homines, & conscientiam maculant apud Deum, dum idem in ejus Ecclesiam dicitur deservire, quæ quasi passer nidificare deberet in eo, tanquam in cedro à Domino super Libanum complantata. Ad audientiam namque nostram noveritis pervenisse quòd idem Rex audito quòd bonæ memoriæ Hugo Austrosiodorensis Episcopus naturæ debitum exolvisset, statim fecit per fervientes suos episcopales res, quas vocat regalia, occupari: qui more prædonum debacchantes in eis crudeliter, Ecclesiæ nemora passim fecere succidi, eadem venalia omnibus exponentes. Stagna quoque fecerunt dirui & penitus expiscari; & ejusdem Ecclesiæ hominibus captis, ipsos tormentis ad redemptionem miserabilem compulerunt; & abducentes animalia universa, frumentum, vinum, fœnum, ligna etiam & lapides expositos quos idem Episcopus ad construendam Capellam & alia ædificia præpararat, nequiter asportarunt; episcopalibus domibus suppellectili qualibet spoliatis, ita ut in eis, præter tectum & parietes, non fuerit aliquid derelictum; alia damna & gravamina in rebus episcopalibus nihilominus irrogantes. Præterea bona quæ præfatus Episcopus Ecclesiis & pauperibus diversorum locorum sub bonorum virorum testimonio pia & provida deliberatione legarat, sicut apparet in testamento ipsius sigillorum venerabilis fratris nostri Episcopi Eduensis & septem Abbatum necnon & ejusdem Episcopi munimine roborato, idem Rex penitus confiscavit, duas præbendas, quæ postmodum vacaverunt, Clericis suis assignans pro suæ arbitrio voluntatis; licet,

Vide Historiam Episcopi per Austrosiodor. pag. 483. & seq.

sicut seniores ejusdem Ecclesiæ asseverant, inclitæ recordationis Rex Ludovicus pater ejus & antecessores ipsius hæcenus nec præbendas episcopali sede vacante contulerint, nec extenderint ad regalia manus suas, sed Decanus & Archidiaconus ea in suis manibus detinentes, & gerentes administrationem Ecclesiæ memoratæ, obventiones & redditus futuro Episcopo reservarint. Verùm quia præfatus Rex Philippus adhuc puer ad suggestionem Gilonis de Torneello, qui tunc consiliarius ejus erat, & ut frater ejus eligeretur in Episcopum laborabat, regalia occupavit, (super quibus tamen nihil prædictæ Ecclesiæ intulit læsionis, quæ etiam resignavit postmodum liberaliter Capitulo postulante, ac dicto fratre Gilonis electo à quadam parte Capituli, tandem occupata illi quasi electo assignans, quædam præbendas vacantes suis Clericis contulit, quos dictus Episcopus post confirmationem electionis suæ, non ratione collationis regiæ, sed ipsius Regis devictus precibus, toleravit) idem postea Hierosolymam proficiscens, monitus ab Episcopo sæpedito ut super iis Ecclesiæ suæ satisfactionem congruam exhiberet, quædam litteras concessit eidem, in quibus continebatur expressè ut nullus de cetero ex parte Regis ad regalia manus extendere attentaret donec inter ipsum & Capitulum esset plenè discussum quis ea, sede vacante, in suis debeat manibus retinere. Sed cum præfato Regi hujusmodi litteræ præsentatæ fuissent & in ejus præsentia recitatæ, idem eas de manu legentis arripuit, ac resignare postmodum contradixit. Cum autem venerabilis frater noster Austrosiodorensis Episcopus præfatum Regem tam super damnis refarciendis prædictis quam retentis litteris amicabiliter convenisset, & ipsum super eis humiliter exorasset, idem ipsi nullatenus acquievit. Præterea castrum de feudo Austrosiodorensis Ecclesiæ, quod Giem, appellatur, cujus dominus eidem Ecclesiæ hominum & fidelitatem exhibere tenetur, à Comite Nivernensi, qui tunc ipsum tenebat, sibi traditum in præjudicium ipsius Ecclesiæ detinere contendit. Nos igitur non minus honori ac saluti suæ quam Ecclesiæ sæpeditæ paterna volentes sollicitudine providere, venerabilibus fratribus nostris Senonensi Archiepiscopo & Episcopo Nivernensi dedimus in præceptis ut Regem prædictum moneant efficaciter & inducant quatinus super prædictis omnibus taliter

taliter satisfaciat Episcopo & Ecclesie supradictis quod offensam divinæ majestatis evitet, quam propter hoc creditur incurrisse, & apud homines ejus opinio, quæ per prædicta maculata fuerat, releveretur. Licet ergo prædictum Regem sicut karissimum in Christo filium diligamus & ejusdem velimus honori deferre, quia tamen homini contra Deum & Ecclesie libertatem, pro qua, si opus esset, exponeremus juxta officij nostri debitum intrepidè nosmetipsos, deferre non possumus aliqua ratione, fraternitati vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatinus nisi prædictorum Archiepiscopi & Episcopi monitionibus super præmissis duxerit annuendum, vos inquit super iis plenius & cognita veritate, quod justum fuerit sublato cujuslibet appellationis & contradictionis obstaculo statuatis, & faciatis quod statueritis per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Datum Laterani X V. Kal. Junij, anno decimo.

EPISCOPO TERVISINO, ET ALBERTO
Presbytero Mantuano.

DVdum à nobis venerabilis frater noster . . Tridentinus Episcopus postulavit ut dignaremur ipsi cedendi licentiam indulgere, quasdam causas inducens propter quas ei non videbatur idoneum pontificale deinceps officium exercere, quia videlicet parrochiani sui per se ac alios intolerabilibus eum injuriis & molestiis affigebant, & quia tum ratione ætatis vergentis in senium, tum occasione laborum quibus fuerat multipliciter fatigatus, nimia erat debilitate confractus, & propter multa homicidia, perjuriam, & incendia, quæ occasione discordiæ quam cum eisdem parrochianis habuerat hinc inde fuerant nequiter perpetrata. Nos autem ejus precibus inclinati, venerabili fratri nostro . . Paduano Episcopo dedimus in mandatis ut vice nostra recipiens cessionem ipsius, injungeret Tridentino Capitulo ut personam idoneam canonicè sibi eligerent in pastorem. Verùm cum inter Decanum & Capitulum ex una parte ac dictum Episcopum Tridentinum ex altera, occasione cessionis ejusdem Episcopi controversia postmodum emerisset, idem Decanus cum quibusdam sociis & Episcopus ad sedem apostolicam accesserunt. Decanus itaque proposuit coram nobis quod cum dictus Episcopus deliberasset ad vitam monasticam convo-

Tom. II.

lære, fratres suos convocavit in unum, exponens eis quod apud Ecclesiam sancti Georgij super montem in vita monastica militare Domino disponebat, quodque pro cedendi petenda licentia proprium ad nos nuntium destinaret, adiciens quod cum iidem Canonici super hoc litteras nostras viderent, à juramento fidelitatis & obedientiæ debito, quo eidem tenebantur adstricti, essent penitus absoluti. Ad quæ probanda Decanus ipse publicum exhibuit instrumentum, proponens insuper quod post hæc idem Episcopus ad monasterium transiit supradictum, & ibidem post votum emissum solemnem professionem faciens, habitum monachalem assumpsit. Cùmque postmodum Episcopi nuntius cum cessionis litteris redisset, idem Episcopus, carne ac sanguine præpeditus, cæpit à proposito quod assumpserat resilire. Dicti verò Decanus & Capitulum attendentes Episcopum in salutis suæ dispendium & detrimentum Ecclesie assumptum propositum revocare, tanquam devoti filij, volentes suæ matris obviare jacturis, nostris hoc auribus intimarunt, multa damna & gravamina quæ ipsa Ecclesia per dictum Episcopum postmodum sustinuerat exprimentes. Propter quod prædicto Paduano Episcopo dedimus in præceptis ut nisi memoratus Episcopus Tridentinus justam & necessariam causam ostenderet quare cedendi mutaverit voluntatem, ipsum ut cederet moneret & induceret diligenter, & si necesse foret, per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellere procuraret. Cùm autem auctoritate litterarum illarum citati fuissent Episcopus & Capitulum Tridentin. & statuto termino exhibuissent suam præsentiam coram eodem Episcopo Paduano, dictus Tridentinus Episcopus quasdam exceptiones opposuit ad judicium declinandum. Et cùm super ipsis nos consuluerit Episcopus Paduanus, nos exceptiones illas supervacuas judicantes, ipsi dedimus in mandatis ut exceptionibus illis, tanquam frivolis, nequaquam obstantibus, in ipso negotio juxta nostri formam mandati procedere non tardaret. Sanè Paduanus Episcopus, Capitulo non citato, nec absente per contumaciam, testes ad causas probandas propter quas Tridentinus Episcopus mutaverat voluntatem productos ab ipsius parte recepit, quos supradictus Decanus multipliciter reprobabat. Vnus enim eorum balistarius est & arcator, alius aleator & barata-

F